

Osona

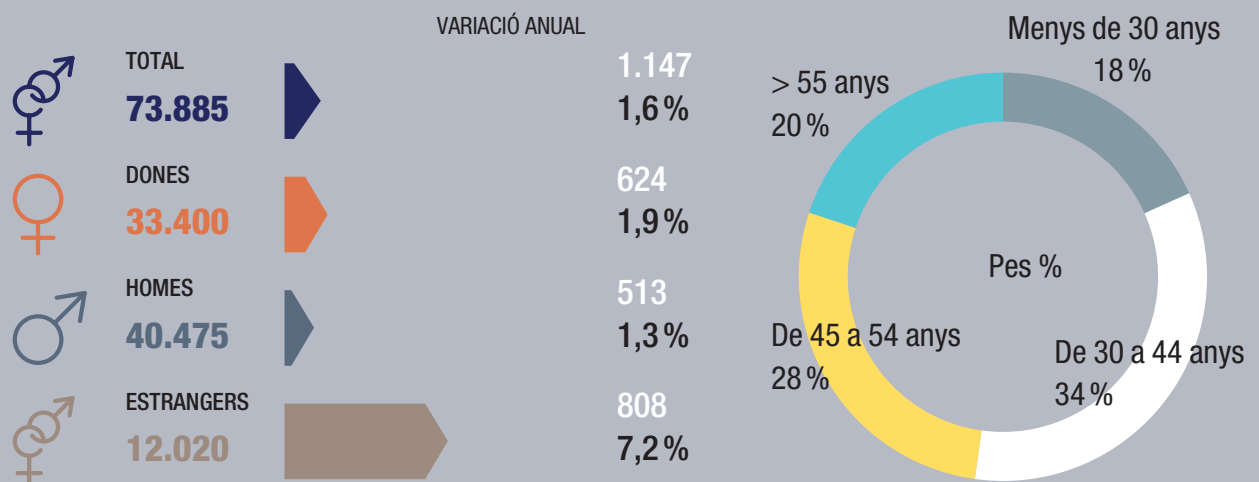

Resum executiu

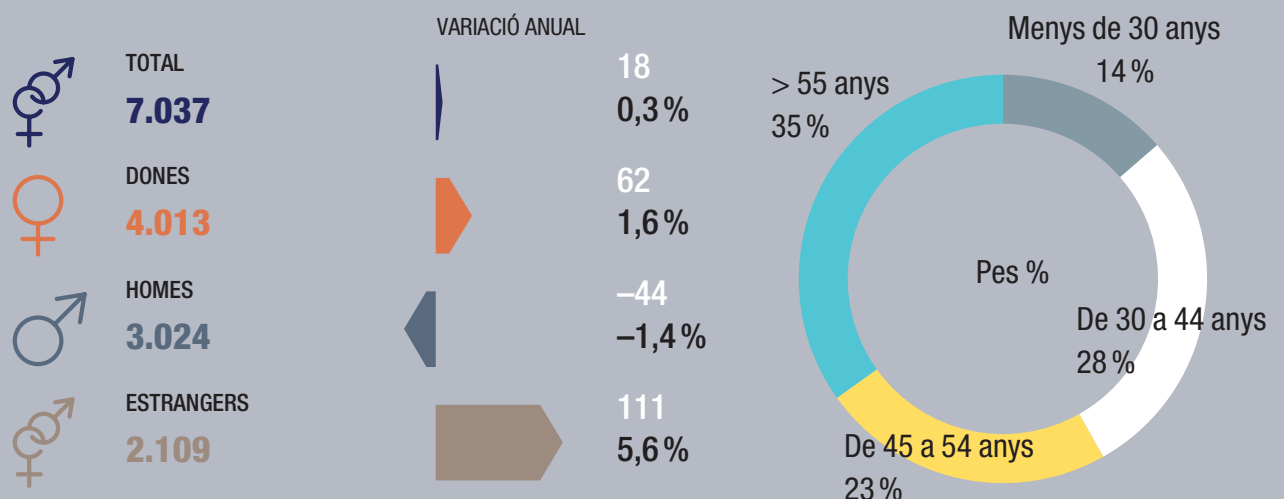
Durant l'any 2022 els indicadors socioeconòmics analitzats de la comarca d'Osona esdevenen positius en termes generals, però s'evidencien desajustos entre l'oferta de llocs de treball i la població activa. A diferència del que ha passat a la resta de comarques barcelonines, el nombre de persones aturades registrades no només no s'ha reduït, sinó que ha augmentat tímidament el 0,3 % (-4,3 % a la província), especialment entre les dones (1,6 %) i els joves menors de 30 anys (11,0 %). La taxa d'atur registrat se situa en el 8,7 %, així que continua per sota del conjunt provincial (9,3 %).

L'ocupació registrada resident a la comarca és un 1,6 % superior a un any abans, per sota del creixement de la demarcació (2,6 %). En canvi, els llocs de treball s'incrementen a un major ritme, del 3,5 % (3,0 % a la província), gràcies al destacat avenç del treball assalariat (4,4 %). El comerç al detall i les indústries de productes alimentaris lideren els augments de llocs de treball el darrer any. Alhora, el teixit empresarial creix lleugerament en aquest període, el 0,3 %.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2022

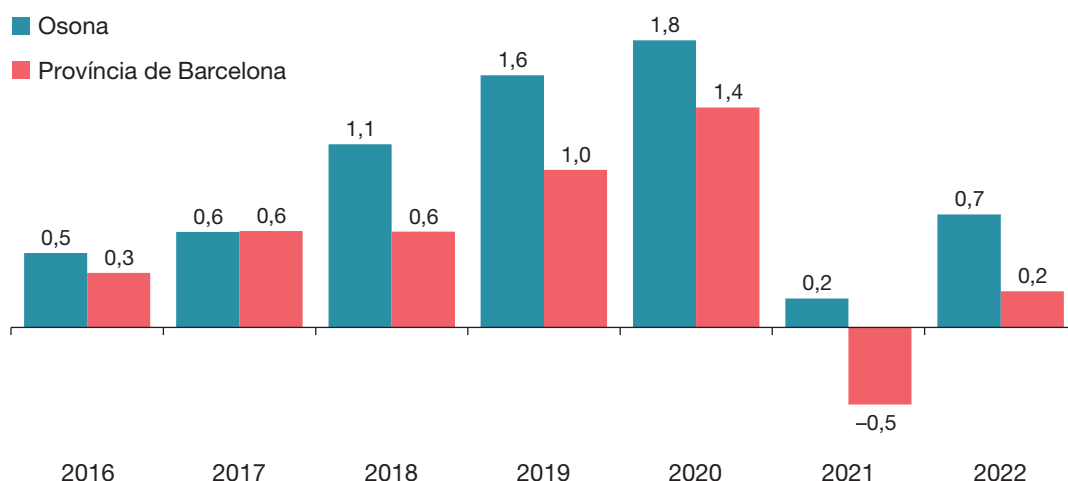
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2022

La comarca d'Osona està integrada per 50 municipis, dels quals 47 pertanyen a la demarcació de Barcelona (les dades d'aquesta anàlisi fan referència als 47 municipis barcelonins, incloent els vuit d'Osona que ara componen la nova comarca del Lluçanès) i els 3 restants, a la de Girona. Osona té una superfície de 1.142,6 km², ocupant el 14,8 % de la demarcació de Barcelona, amb una superfície mitjana municipal de 24,3 km², Vic n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2016-2022 (en percentatge)

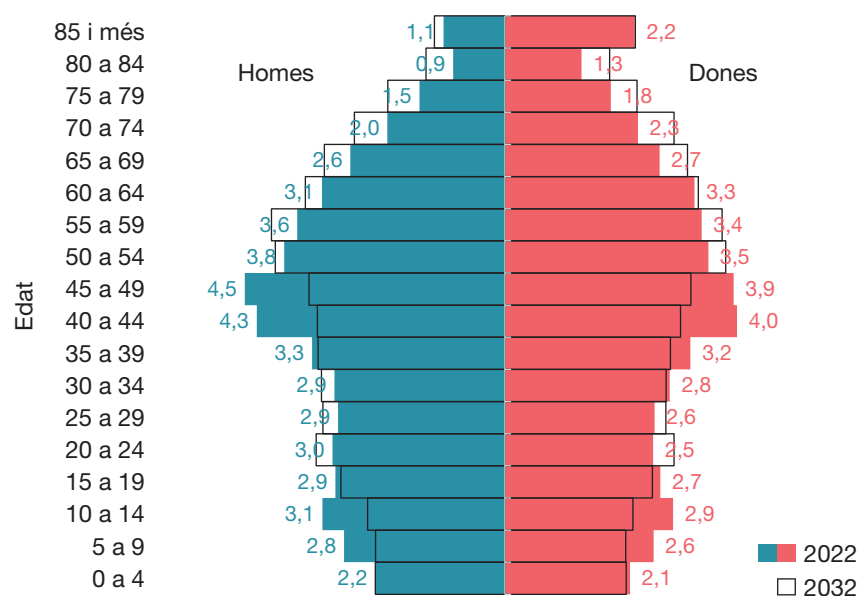

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

La població d'Osona creix l'any 2022 fins als 163.697 **habitants**, el 0,7 % més que un any enrere (vegeu el gràfic 1), per sobre de l'increment del conjunt de la província (0,2 %). L'increment ve donat per un augment de la població de 16 a 64 anys (0,6 %) i la major de 64 anys (2,0 %), i el segon descens de la població jove menor de 16 anys més moderat entre totes les comarques barcelonines (-0,5 %). La població amb nacionalitat espanyola creix el 0,5 %, mentre que l'estrangera puja l'1,7 %, destacant la nacionalitat nigeriana (8,6 %) i colombiana (13,2 %), mentre que davalla la marroquina (-3,1 %). Trenta-quatre dels quaranta-set municipis augmenten població el darrer any, entre els quals

Gràfic 2

Piràmide d'edats d'Osona 2022-2032 (en percentatge)

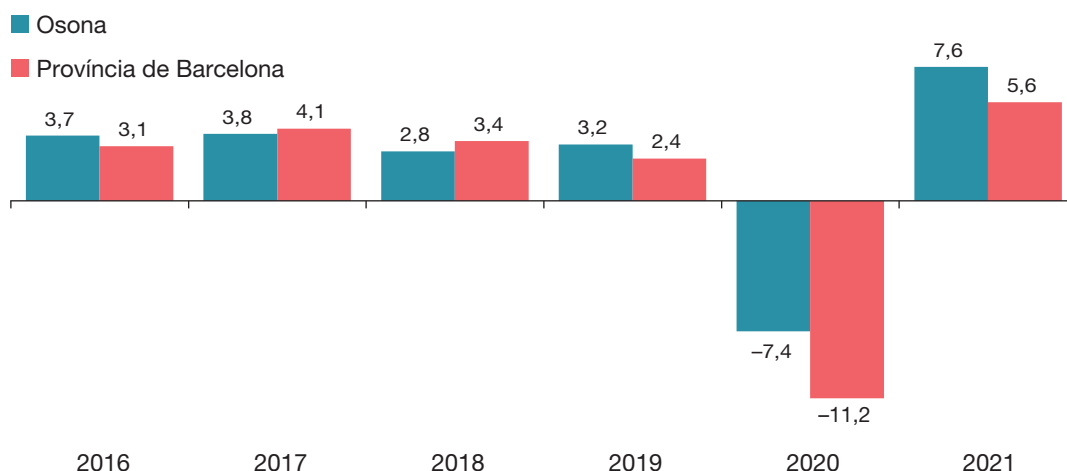

L'any 2022 la població d'Osona creix el 0,7 %, per sobre del conjunt de les comarques barcelonines, a causa d'un menor descens de la població jove (-0,5 %) i l'augment de la població adulta i la gent gran.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2022

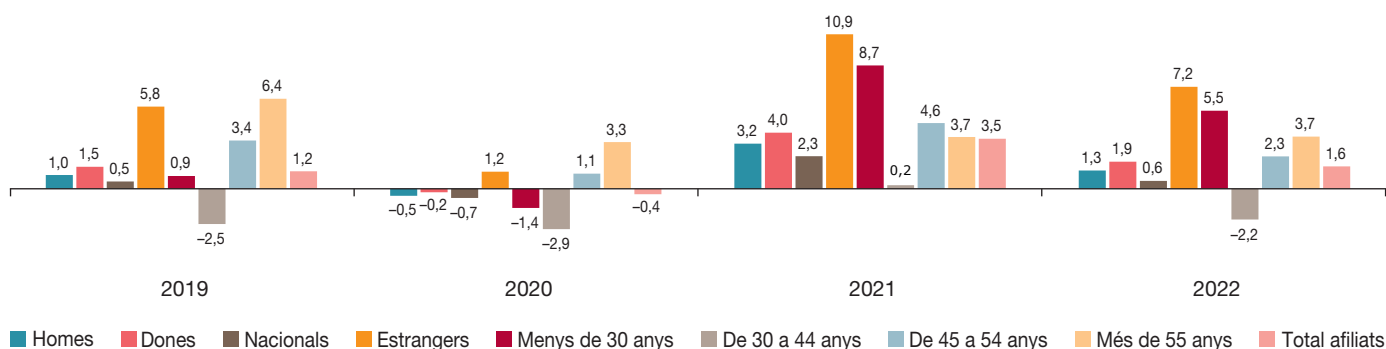
Osona suavitza el ritme de creixement de la població ocupada (1,6 %), amb els joves com a col·lectiu amb major creixement.

destaquen Roda de Ter (106), Torelló (173) i Vic (226). En canvi, deu municipis perden població, encapçalats per les Masies de Voltregà (-45).

La comarca d'Osona ha experimentat un augment del VAB del 7,6 % l'any 2021, el més destacat entre totes les comarques de la província (vegeu el gràfic 3), segons l'*Anuari econòmic comarcal 2022*, de BBVA, després d'haver estat la menys afectada per la caiguda del VAB de l'any 2020. L'ocupació registrada de la població resident a la comarca s'incrementa l'1,6 % l'any 2022, un punt percentual menys que el conjunt de la demarcació. En el col·lectiu de població amb nacionalitat estrangera, és la comarca que creix menys intensament, tot i fer-ho en un 7,2 % interanual. Per grups d'edat, el creixement més important es dona entre la població jove menor de 30 anys (5,5 %); en canvi, baixa en el següent grup, el de 30 a 44 anys (-2,2 %). Així, l'any tanca amb 73.885 persones ocupades, 1.147 més que un any abans.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Osona (en percentatge)

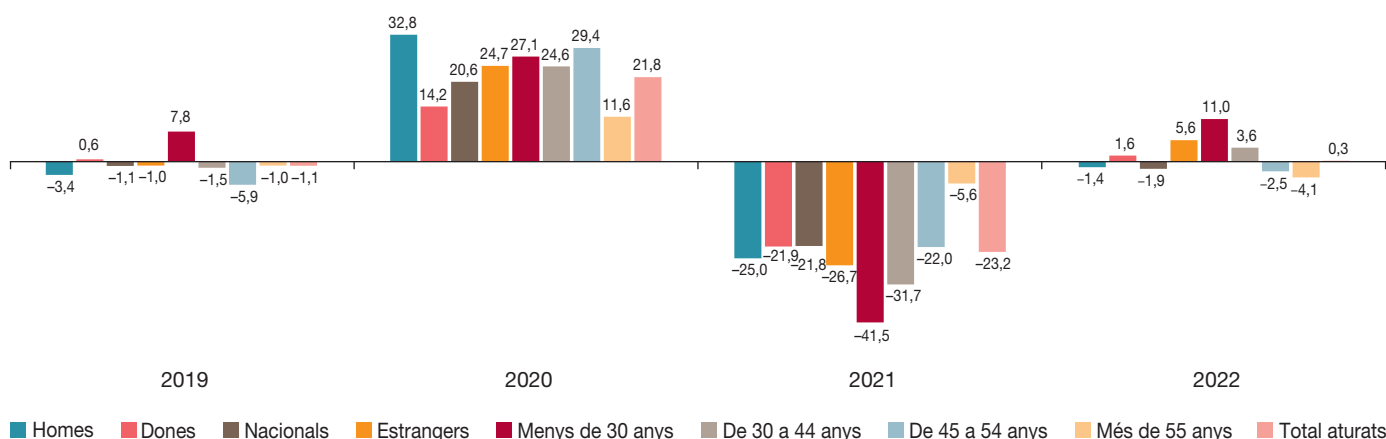
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

A diferència de la resta de comarques de la província, l'atur registrat (vegeu el gràfic 5) a Osona en acabar l'any 2022 ha estat superior al mateix període de l'any 2021. Aquest increment ha estat molt petit, són 18 persones aturades més, deixant la xifra total en 7.037, però és significatiu perquè és un comportament contrari al registrat en la resta de comarques i al conjunt de la demarcació (-4,3 %). La taxa d'atur se situa en el 8,7 %, encara força per sota de la taxa provincial (9,3 %).

Segons el sexe, l'increment de l'atur de les dones (1,6 %) ha estat més important que la reducció de l'atur entre els homes (-1,4 %). La diferència també és marcada segons la nacionalitat, ja que l'atur estranger augmenta el 5,6 %, mentre que l'atur nacional cau el -1,9 %. En relació als grups d'edat, l'atur augmenta entre la població menor de 44 anys, especialment els joves menors de 30 anys (11,0 %), i a partir d'aquesta edat l'atur decreix. Entre els grans sectors d'activitat, la pujada de l'atur es concentra en termes absoluts en el sector serveis (61) i en termes relatius entre la població sense ocupació anterior (4,9 %). La resta de sectors registren baixades de l'atur.

Gràfic 5

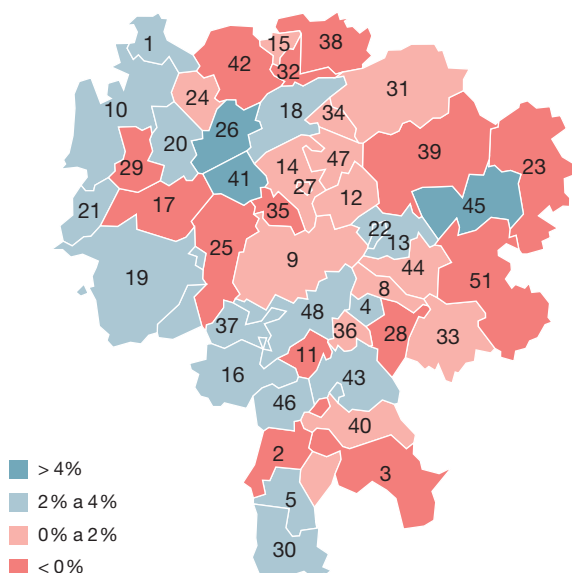
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Osona (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Osona, 2022 (en percentatge)

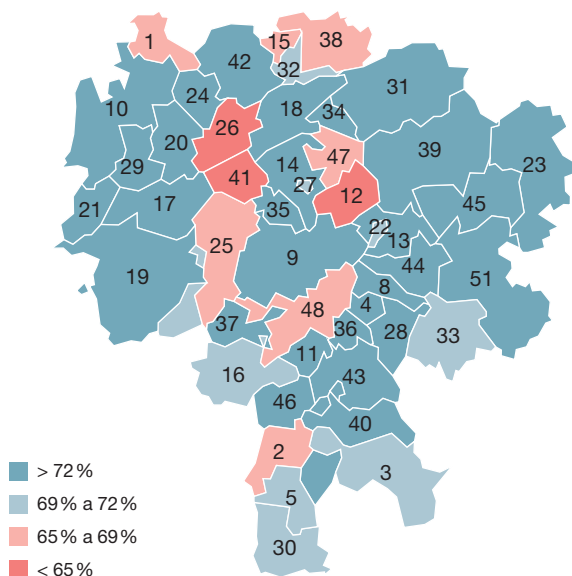

És l'única comarca de la demarcació on augmenta l'atur registrat l'any 2022 (0,3 %), però la taxa d'atur es manté relativament reduïda (8,7 %).

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Osona, 2022

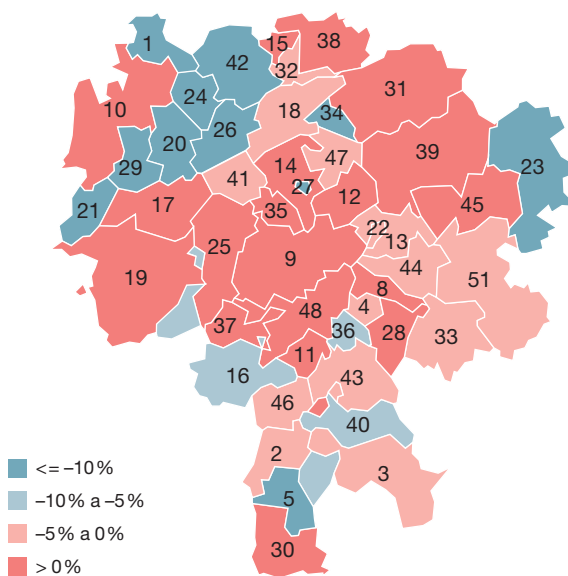
(en percentatge)

Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Osona, 2022

(en percentatge)

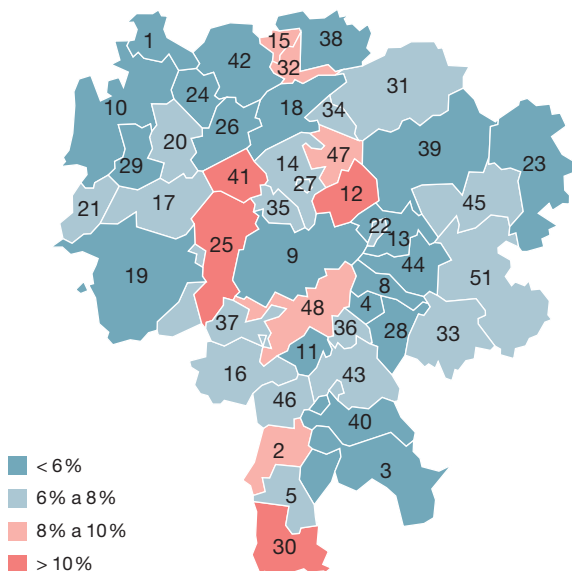

31 dels 47 municipis guanyen persones ocupades l'any 2022 i 35 presenten una taxa d'ocupació superior al 70 %. 22 municipis aconseguixen reduir la població aturada el darrer any i tan sols 2 presenten una taxa d'atur superior al 12 %.

Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Osona, 2022

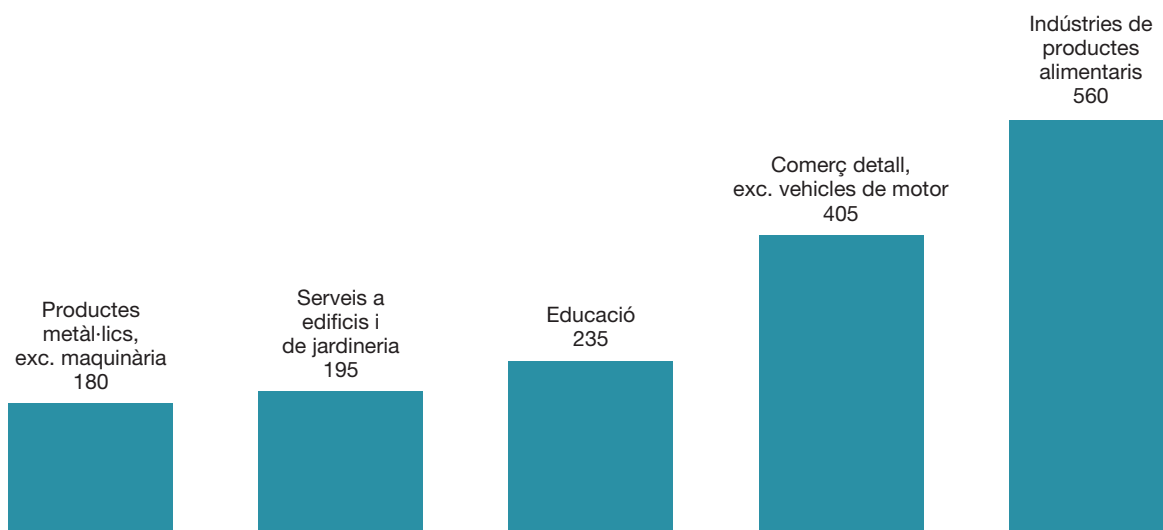
(en percentatge)

1 Alpens	27 Sant Hipòlit de Voltregà
2 Balenyà	28 Sant Julià de Vilatorrada
3 Brull (El)	29 Sant Martí d'Albars
4 Calldetenes	30 Sant Martí de Centelles
5 Centelles	31 Sant Pere de Torelló
8 Folgueroles	32 Sant Quirze de Besora
9 Gurb	33 Sant Sadurní d'Osormort
10 Lluçà	34 Sant Vicenç de Torelló
11 Malla	35 Santa Cecília de Voltregà
12 Manlleu	36 Santa Eugènia de Berga
13 Masies de Roda (Les)	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
14 Masies de Voltregà (Les)	38 Santa Maria de Besora
15 Montesquiu	39 Santa Maria de Corcó
16 Muntanyola	40 Seva
17 Olost	41 Sobremunt
18 Orís	42 Sora
19 Oristà	43 Taradell
20 Perafita	44 Tavernoles
21 Prats de Lluçanès	45 Tavertet
22 Roda de Ter	46 Tona
23 Rupit i Pruit	47 Torelló
24 Sant Agustí de Lluçanès	48 Vic
25 Sant Bartomeu del Grau	51 Vilanova de Sau
26 Sant Boi de Lluçanès	

Gràfic 6

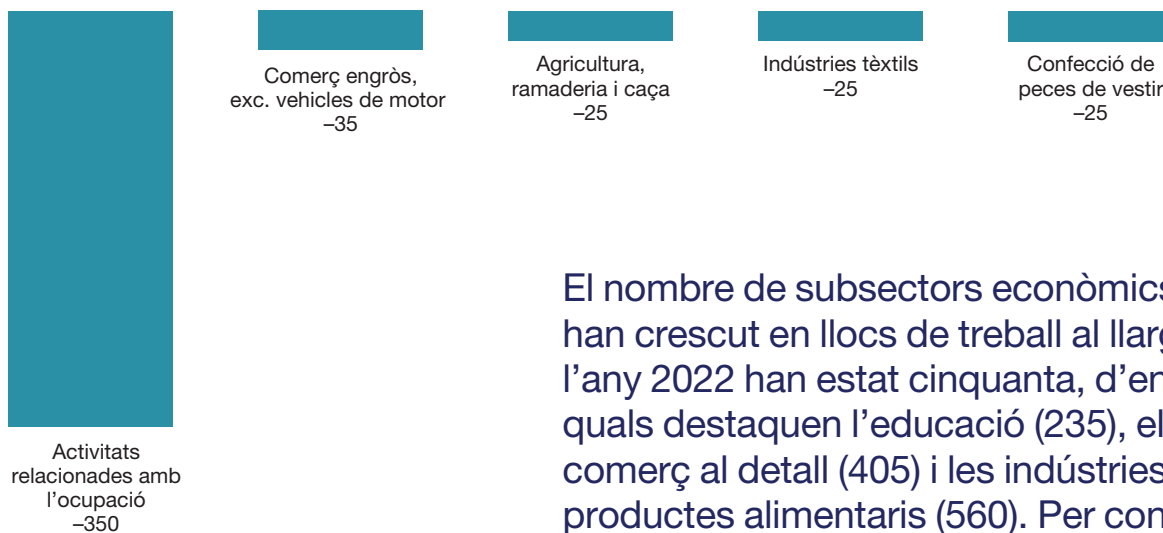
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Osona, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Osona, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

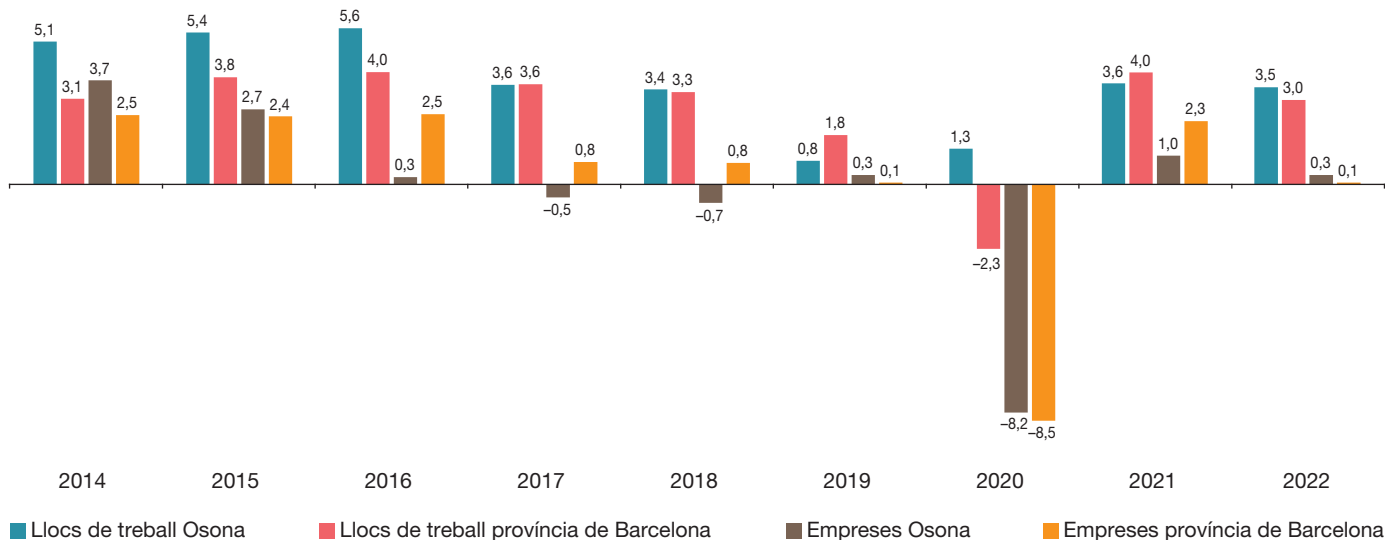
El nombre de subsectors econòmics que han crescut en llocs de treball al llarg de l'any 2022 han estat cinquanta, d'entre els quals destaquen l'educació (235), el comerç al detall (405) i les indústries de productes alimentaris (560). Per contra, les activitats relacionades amb l'ocupació és el que registra majors pèrdues (-350).

En relació al nombre de **llocs de treball** a Osona (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), l'any 2022 tanca amb 74.095 llocs de treball, 2.495 més que l'any anterior, i això suposa un creixement del 3,5 %, el tercer més destacat entre les comarques barcelonines, i per sobre del conjunt de la província (3,0 %). Aquest important creixement se sustenta en l'increment de llocs de treball assalariat (4,4 %), ja que el treball autònom decau en aquest període (-0,4 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

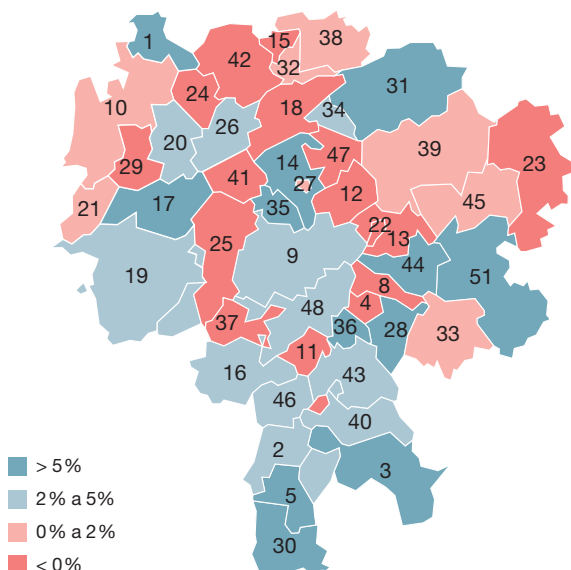
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Vint-i-cinc municipis de la comarca han registrat una variació interanual dels llocs de treball positiva (vegeu el mapa 5), dels quals a nivell percentual destaquen Alpens (10,0%), Tavèrnoles (10,0%) i Santa Eugènia de Berga (15,1%). En termes absoluts, els principals increments s'han donat a les Masies de Voltregà (535) i a Vic (1.210). Tanmateix, setze municipis han experimentat un descens del nombre de llocs de treball, entre els quals destaquen Sant Agustí de Lluçanès (-12,5%), Sobremunt (-14,3%) i Montesquiu (-28,6%).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Osona, 2022 (en percentatge)

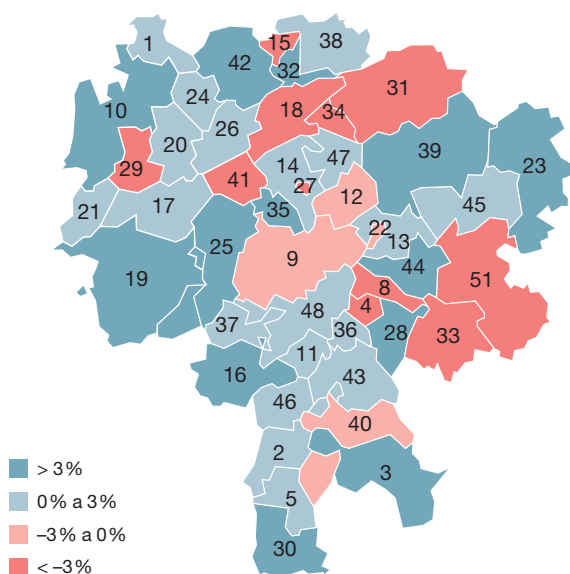

L'any 2022, el nombre de llocs de treball a la comarca puja un 3,5 %, gràcies al treball assalariat (4,4 % assalariat, -0,4 % autònoms), i el nombre d'empreses creix sensiblement (0,3 %).

Pel que fa a les **empreses** (comptes de cotització), el darrer any 2022 s'ha vist incrementar el seu nombre el 0,3 % (26), lleugerament per sobre de l'increment registrat al conjunt de la demarcació (0,1 %). La xifra total d'empreses localitzades arriba a 5.375. Per subsectors, els guanys més destacats s'han donat en les activitats especialitzades de la construcció (12) i a les activitats immobiliàries (13). En canvi, la reducció més destacada és la del comerç al detall (-9).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Osona, 2022 (en percentatge)

20 municipis guanyen empreses durant el 2022, entre els quals destaquen Sant Quirze de Besora (6) i Vic (19). Altres 15 municipis perden empreses, Calldetenes (-8) al capdavant.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, la comarca d'Osona genera un volum de negoci de 12.506 milions d'euros. La principal activitat econòmica d'Osona és la indústria alimentària, que concentra el 26,8 % (3.347 milions d'euros) del total de la xifra de negoci. Osona és la comarca que presenta una major xifra de negoci en el sector agrícola i ramader, amb 378 milions d'euros, xifra que representa el 38,5 % de la facturació del sector a la demarcació de Barcelona.

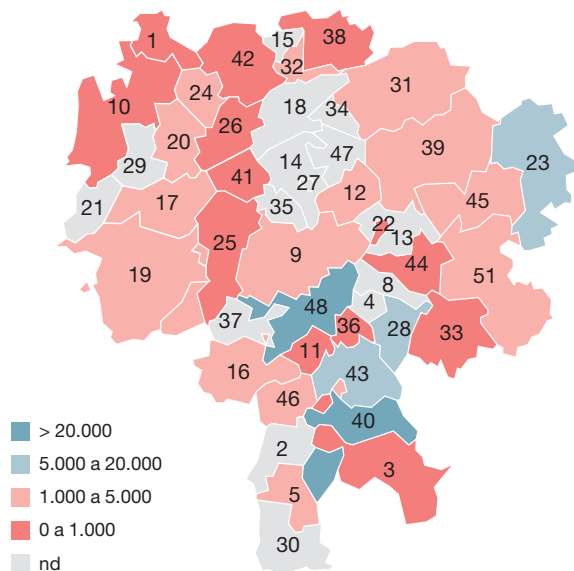
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació a Osona es va manifestar en sentit contrari al de la major part de les comarques. Del 2019 al 2020 la facturació va augmentar un 1,0 %, mentre que al conjunt de la demarcació de Barcelona es va reduir un 11,0 %. El 2021 la facturació s'ha incrementat un 14,1 %, augment superior al registrat en el conjunt provincial de Barcelona (13,3 %).

Les **prestacions per desocupació** a la comarca el mes de desembre de 2022 sumen un total de 4.753, 280 més que el mateix període de l'any 2021. La taxa de cobertura sobre les persones aturades registrades se situa en el 74,3 %, 5,3 punts per sobre de la taxa provincial (69,0 %). La suma de l'increment del nombre de prestacions i la reducció de l'atur (considerant tots els aturats excepte els que no tenen ocupació anterior), ha provocat un augment de 4,5 punts percentuals de la taxa de cobertura en relació a un any abans (69,8 %).

Pel que fa al nombre de **contractes laborals** signats durant l'any 2022, aquest ha estat de 51.704, registrant un increment anual de l'11,1 % (5.171 contractes més), un augment que se situa per sobre del conjunt de la demarcació (4,5 %). L'increment de contractes s'ha concentrat en els sectors de la indústria i els serveis. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta el 171,5 %, mentre que la contractació temporal cau el -22,8 %, gràcies als canvis introduïts per la darrera reforma laboral en l'àmbit de la contractació.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Osona, 2022* (en euros)

* Inclou el 2n semestre de 2021 i el primer semestre de 2022, que correspon al 4t trimestre del 2021 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2022.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

La comarca d'Osona presenta el 2022 una oferta turística de quasi 8.000 places. Totes les tipologies d'allotjament es mantenen estables, en relació al 2021, excepte els HUT, que incrementen en un 13 % l'oferta, que suposa gairebé 150 places noves en un any.

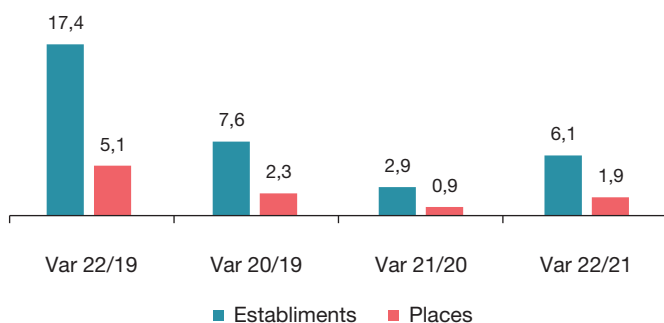
Quant als visitants, les tres tipologies d'allotjament augmenten tant en nombre de viatgers com de pernoctacions, respecte al 2021, superant les 600.000 pernoctacions el 2022. Les tipologies que més augmenten són els càmpings amb 67 % més de viatgers i els establiments hotelers, amb 54 % més de pernoctacions.

Pel que fa a la recaptació de la taxa turística, Osona recapta un total de 182.555 euros aquest 2022, amb un augment d'un 89 % respecte a 2021 i un 32 % respecte a 2019.

La demanda a Osona ja supera les 600.000 pernoctacions el 2022, amb +52 % respecte al 2021.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

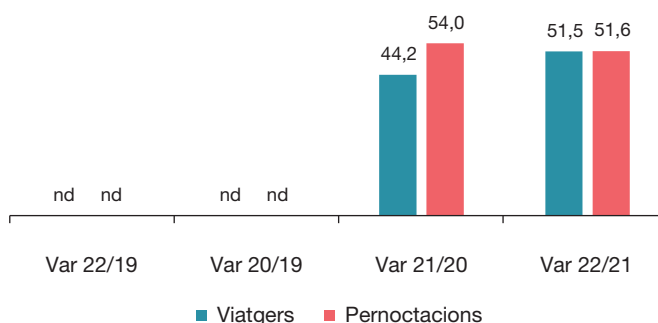

* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

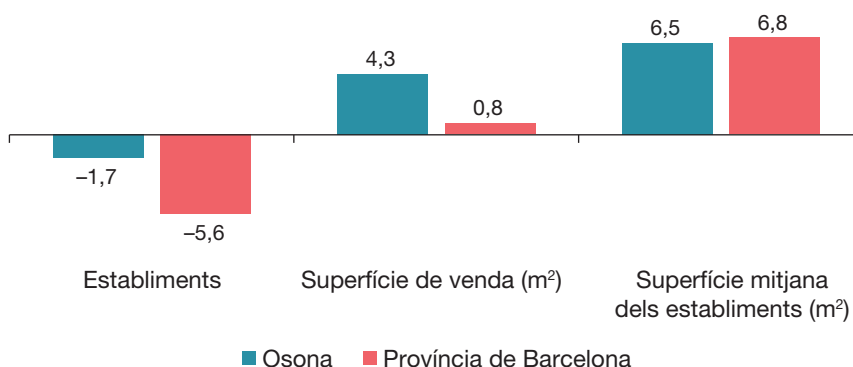

* Inclou viatgers i pernoctacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2021 hi havia un total de 1.948 establiments comercials a la comarca que ocupaven una superfície de venda de 256.240 m². Això suposa un descens respecte a l'any 2019 d'un -1,7 % en el nombre d'establiments i un augment d'un 4,3 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és d'11,87 establiments per cada 1.000 habitants, 5 dècimes menys que l'any 2019, i 1.562 m² per cada 1.000 habitants, un 2,3 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 132 m², 8 m² més que el 2019, que és un 6,5 % més, un increment lleugerament inferior al del conjunt de la província (6,8 %).

A l'Enquesta d'hàbits de consum i compra a la comarca 2019, la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és d'un 6,73 sobre 10 (la mitjana provincial és de 7,15). Bona percepció de la qualitat de l'oferta comercial (7,43), la més alta de totes les comarques de la demarcació, a diferència de la baixa valoració relativa a la varietat de productes que s'ofereix (6,69). Pel que fa a l'índex d'atracció i pèrdues, s'observa bona atracció i contenció. És remarcable l'atracció que l'oferta comercial és capaç de generar en la categoria «resta d'alimentació» amb un índex de 113,81 %. S'observa com per a l'equipament de la persona i de la llar, la comarca obté una pèrdua de compradors/es (89,34 % i 85,39 %, respectivament). Cal destacar el baix percentatge relatiu de compra per Internet dels productes d'equipament per a la llar (7,80 %), per sota de la resta de comarques.

La superfície de venda augmenta i es concentra en menys establiments, incrementant la dimensió d'aquests. L'oferta comercial es valora positivament (6,73), però per sota de la mitjana de la demarcació.

Comunitats per a professionals, empreses i agents. La competitivitat millora col·laborant i creant sinergies

Anna Maresma, Creacció

Des de Creacció s'està fomentant un nou marc de treball públicoprivat entre les empreses i els agents del territori que permet treballar col·laborativament sobre les seves necessitats reals i, sobretot, que serveixi per compartir coneixement i sumar sinergies. En aquest sentit, gràcies a un projecte experimental de la Diputació de Barcelona, s'ha prototipat el funcionament de les comunitats.

Des de Creacció es promouen les comunitats de professionals, empreses i agents, que comparteixen característiques, interessos i objectius comuns, i que generen un espai/marc de treball col·laboratiu amb la finalitat de compartir coneixement, reptes, inquietuds, establir sinergies i aportar valor individualment i com a grup.

Cada comunitat que es crea ha de respondre a alguna necessitat d'un col·lectiu; empreses, professionals i entitats, i ha d'aportar valor als seus membres. De fet, la consolidació d'un col·lectiu com a comunitat, és el resultat d'un treball col·lectiu i col·laboratiu que acabava donant sentit a la comunitat. Un altre aspecte important de la comunitat és que fa falta un referent, un dinamitzador/a que actua com a pal de paller, convocant les trobades, preparant els temes de debat, interlocutant amb les empreses, preparant documentació... Inicialment, aquest rol ha pivotat en alguna persona de l'equip de Creacció, però hi ha d'haver, també, lideratge privat per part dels membres de la comunitat. És clau que la comunitat sigui i es lideri des del mateix col·lectiu, no des de l'administració. Per tant, si bé el rol de Creacció, com a suport, és clau, el contingut i el lideratge del que dona sentit a la comunitat ha de ser dels membres de la mateixa comunitat. Aquest procés genera un important sentiment de pertinença. Aquest lideratge privat s'ha hagut de treballar; identificant, en primer lloc, qui estava començant a exercir naturalment aquest rol, i, en segon lloc, apoderant-lo i donant-li suport per potenciar aquest rol de lideratge.

Actualment hi ha tres comunitats actives:

- **Comitè de Seguretat i Salut.** El comitè de Seguretat i Salut és un espai de treball creat a l'inici de la pandèmia entre responsables de seguretat i salut d'empreses i entitats que es reuneix periòdicament, en un principi per compartir com abordar un tema nou per a tothom, com va ser l'impacte de la covid-19 a les empreses, però que, una vegada controlat, es va valorar com un espai molt potent per compartir coneixement, inquietuds i sumar sinergies entre els responsables de seguretat i salut que hi participen. Actualment hi participen 28 persones, entre empreses i entitats de la comarca. En aquest marc s'ha fet una aposta per compartir bones pràctiques en seguretat laboral, per una banda, i actualment s'està treballant per engegar un projecte propi perquè Osona esdevingui una comarca amb sinistralitat zero. En aquest sentit, s'està pensant en un nom per definir el marc de treball, s'estan creant alguns grups de treball i dissenyant una pàgina a LinkedIn.
- **Osona TIC Talent.** Aquesta comunitat vol impulsar la creació i retenció de talent tecnològic a la comarca, difondre les oportunitats professionals del sector digital, les demandes i les opcions per formar-se, i engegar una carrera professional en aquest sector. Actualment hi participen 19 organitzacions, 14 empreses, 4 centres que promouen cicles TIC de grau mitjà i superior d'Osona. Aquest any 2023 han impulsat un esdeveniment comú, el Codefest, la competició de programació per a estudiants de cicles de tecnologia, s'han actualitzat currículums formatius de cicles en base a propostes de les empreses i s'ha fet un model de repartiment de pràctiques conjunt entre les empreses i els centres educatius. Vegeu l'espai web. <https://osonaticalent.cat/>

- **Translog.** Neix de la mà de la Mancomunitat La Plana i empreses del sector del transport i la logística, ràpidament es veu la necessitat d'escalar-ho a nivell de comarca. El sector de seguida veu l'oportunitat de formalitzar una associació, Translog Osona, per tal d'assolir els seus reptes que són els següents: posicionar Osona com un *hub* de logística i transport, fer *lobby* i prestigiar el sector per aconseguir atreure talent al sector. En l'actualitat, participen a Translog deu empreses d'Osona, l'Institut de Vic (que imparteix el grau mitjà de conducció de vehicles de transport) i representants de Creació, Mancomunitat La Plana, CEDO i la Cambra d'Osona.

Conclusió

El futur de les comunitats passa per consolidar-les, que cada vegada hi participin més empreses i organitzacions, i s'engeguin projectes comuns amb més impacte. Igualment, les comunitats han de ser un espai on es pugui aportar coneixement que permeti debatre, reflexionar i sobretot millorar com a organitzacions.